

Mál nr. 408/2021

M og
V v/ ábyrgðartryggingar vinnuveitanda A.

Ágreiningur um bótaskyldu er starfsmaður féll úr vinnulyftu.**Gögn.**

Málskot, móttækið 18.5.2021, ásamt fylgigögnum.
Bréf V, dags. 6.12.2021.

Málsatvik.

Hinn 9. september 2019 um kl. 10:30 að morgni var M að störfum við að hreinsa rennur á verksmiðjuhúsnæði vinnuveitanda síns, A. Við verkið mun hann hafa notað vinnulyftu, svokallaða skæralyftu, sem er þannig útbúin að þegar hún er látin síga niður stöðvast hún í um 1,8 m hæð frá jörðu í 5-10 sekúndur uns hún fer alla leið niður. Er M lét lyftuna síga niður stöðvaðist hún í umræddri hæð frá jörðu. Opnaði hann þá öryggishlið við annan enda lyftugólfsins og fór aftur á bak út úr lyftunni undir öryggisslá sem er í hæð sem nemur við efri brún grindverks í kringum gólf lyftunnar. Um leið og hann steig út úr lyftunni féll hann til jarðar og varð fyrir meiðslum, einkum á hægri öxl. Er lyftan stöðvaðist kvaðst M ekki hafa áttað sig á að hún hafi ekki verið komin fyllilega niður í lægstu stöðu við jörð, enda hafi hann ekki notað þessa lyftu áður né hafi hann fengið leiðbeiningar um að hún virkaði með framangreindum hætti. Því hafi hann haldið að lyftan væri komin alveg niður þegar hún stöðvaðist.

M kveður slysið mega rekja til ófullnægjandi aðbúnaðar á vinnustaðnum sem einkum hafi falist í því að honum hafi ekki verið gerð ljós slysa- og sjúkdómshætta sem kunni að hafa verið bundin starfi hans auk þess sem hann hafi ekki fengið nauðsynlega kennslu og þjálfun í að framkvæma starfið. Umrædd lyfta hafi nýlega verið tekin í notkun hjá A og hann hafi ekki áður unnið á lyftu sem hafi stoppað í tiltekinni hæð áður en hún færi alveg niður. Hafi rík skylda hvílt á A að kenna starfsmönnum á lyftuna og upplýsa þá um umræddan öryggisbúnað, enda sé hann til þess fallinn að skapa mikla slysa-hættu séu starfsmenn ekki upplýstir um hann. Þá hafi skriflegt áhættumat un notkun vinnutækja ekki verið lagt fram. Þessu til stuðnings vísar M til nánar tilgreindra ákvæða í lögum nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum sem og ákvæða í reglugerð nr. 367/2006 um notkun tækja. Enn fremur kveður M að óumdeilt sé að hann hafi orðið óvinnufær strax eftir slysið, en A hafi ekki tilkynnt um slysið til Vinnueftirlits ríkisins án ástæðulausrar tafa eins og honum hafi borið skv. 1. mgr. 79. gr. laga nr. 46/1980. Í samræmi við dómaframkvæmd beri A hallann af skorti á sönnun um óljós atriði. Beri A samkvæmt þessu ábyrgð á líkamstjóni því sem M varð fyrir í slysinu og hefur M krafist bóta vegna þess úr ábyrgðartryggingu A hjá V.

V kveður lyftuna stöðva á niðurleið í 1,8 m hæð í nokkrar sekúndur áður en hún fer í lægstu stöðu. Það sé til að skapa öryggi gagnvart þeim sem eru í lyftunni og þeim sem eru á jörðu niðri. Þegar lyftan haldi svo áfram niður gefi hún frá sér hljóðmerki til viðvörunar. Þá hafi M unnið hjá A í um fimm ár. Hann sé alvanur véla- og tækjamaður og hafi víðtæk vinnuvélaréttindi. Auðvelt hafi átt að vera fyrir alvana tækja- og vélamenn, sem og aðra, að gera sér grein fyrir hæðarmismuninum. Hefur V hafnað bótaskyldu.

Álit.

Slysið varð í fyrri hluta september mánaðar og komið fram á morgun. Var þá orðið bjart af degi. Lyftan er alveg opin og úr henni sést vel til allra hliða og niður. M var 57 ára gamall þegar slysið varð og vanur að stjórna tækjum að því er ætla verður samkvæmt gögnum málsins. Er lyftan stöðvaðist og hann opnaði öryggishliðið mátti honum vera fullljóst að lyftan væri enn í nokkurri hæð frá jörðu. Hann virðist ekkert hafa athugað með stjórnþæki lyftunnar eða athugað að öðru leyti ástæður þess að hún stöðvaðist áður en hún var komin alveg niður. Í reynd átti það að vera einfalt að átta sig á að lyftan væri enn í nokkurri hæð og verður ekki séð að þurft hafi sérstakar leiðbeiningar eða þjálfun til að hann hafi mátt átta sig á þessum aðstæðum. Er því ekki tilefni til að ætla að slysið verði rakið til ófullnægjandi aðstæðna á vinnustaðnum eða skorts á leiðbeiningum eða þjálfun í notkun lyftunnar. Í ljósi þessa verður ekki talið að slysið verði að einhverju leyti rakið til óljósra atvika sem áhrif geta haft á sakarmat og A eigi að hafa sönnunarbyrði um slík atvik sakir þess að slysið var ekki tilkynnt Vinnueftirlitinu eins og lög mæla fyrir um. Verður slysið helst rakið til óhappatilviljunar eða eigin gáleysis M. Samkvæmt þessu telst M ekki eiga rétt á bótum úr ábyrgðartryggingu A hjá V.

Niðurstaða.

M á ekki rétt á bótum úr ábyrgðartryggingu A hjá V.

Reykjavík, 21. desember 2021.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson lögm.

Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfr.